

مدیریت مالی پیشرفته

(ترم یک کارشناسی حسابداری مالی)

فاطمه نبی پور میبدی

جلسه دوم

تجزیه و تحلیل نسبت های مالی

- نسبت ها یکی از رایج ترین ابزار برای تحلیل صورتهای مالی و نشان دادن وضعیت مالی شرکت هستند منظور از نسبت های مالی، ارتباط نسبی بین اقلام مختلف صورتهای مالی است.
- وام دهندگان برای بررسی قدرت بازپرداخت شرکت سهامداران برای بررسی سود دهی شرکت دولت برای حسابرسی های مالیاتی، حسابرسان برای تأیید صحت و سقم اطلاعات صورتهای مالی، از این نسبت ها استفاده می کنند.

نسبت‌های مالی

• الف) نسبت‌های نقدینگی

۱- نسبت جاری

۲- نسبت آنی

۳- نسبت وجه نقد

• ب) نسبت‌های فعالیت

۱- گردش موجودی کالا

۲- گردش مطالبات و دوره وصول مطالبات

۳- دوره گردش عملیات

۴- گردش کل دارایی

ادامه

• (ج) نسبت‌های اهرمی (بدهی)

- ۱- نسبت بدهی
- ۲- نسبت مالکیت
- ۳- نسبت بدهی به حقوق صاحبان
سهام (ارزش ویژه)
- ۴- نسبت توان پرداخت بهره

• (د) نسبت‌های مدیریت سرمایه در گردش

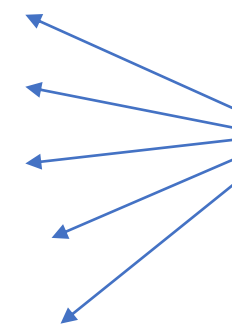
- ۱- خالص سرمایه در گردش
- ۲- نسبت وجه نقد به بدهی‌های جاری
- ۳- نسبت وجه نقد به دارایی‌های جاری

ادامه

• (ه) نسبت‌های سود آوری

-
- ۱- سود هر سهم
 - ۲- سود تقسیمی هر سهم
 - ۳- حاشیه سود (بازده فروش)
 - ۴- نرخ بازده سرمایه‌گذاری (ROI) یا (ROA)
 - ۵- نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)

• (و) نسبت‌های بازار سرمایه

-
- ۱- بازده
 - ۲- ریسک
 - ۳- نسبت قیمت به سود هر سهم
 - ۴- نسبت قیمت به ارزش دفتری
 - ۵- نسبت قیمت به فروش هر سهم

الف) نسبت‌های نقدینگی

- این دسته از نسبت‌ها توانایی شرکت را در اجرای تعهدات کوتاه مثل (بدهی‌های جاری) از طریق دارایی‌های جاری اندازه‌گیری می‌کند.

۱- **نسبت جاری:** با استفاده از این نسبت‌ها قدرت پرداخت بدهی‌های شرکت اندازه‌گیری می‌شود. یعنی دارایی‌های جاری شرکت چند برابر بدهی‌های جاری می‌باشد.

$$\bullet \text{ نسبت جاری} = \frac{\text{دارایی‌های جاری}}{\text{بدهی‌های جاری}}$$

۲- **نسبت آنی:** کیفیت دارایی‌های جاری از لحاظ نقدینگی یکسان نیستند مثلاً موجودی‌ها سریعاً به وجه نقد تبدیل نمی‌شوند و برای تبدیل شدن آن به وجه نقد راه درازی را طی می‌کنند.

- نکته: موجودی مواد اولیه ← موجودی کالای در جریان ساخت ← موجودی کالای ساخته شده ← حسابهای دریافتی ← وجه نقد
- لذا آن قسمت از دارایی‌های جاری را که دیر به وجه نقد تبدیل می‌شود را از دارایی‌های جاری خارج می‌سازیم که نتیجه آن دارایی‌های آنی می‌شود.

• موجودی‌ها - دارایی‌های جاری = دارایی‌های آنی

- پس این نسبت بیان می‌کند که در مقابل هر یک ریال بدهی جاری چند ریال دارایی آنی وجود دارد.

$$\bullet \text{ نسبت آنی} = \frac{\text{دارایی‌های آنی}}{\text{بدهی‌های جاری}}$$

۳- **نسبت وجه نقد:** این نسبت خالصترین نوع نسبت نقدینگی است که بازپرداخت بدهی‌های جاری را از محل وجوه نقد شرکت اندازه‌گیری می‌کند. این نسبت دقیقاً مبتنی بر دارایی‌های نقد نقد است یعنی وجه نقد (موجودی نزد بانک‌ها، موجودی نزد صندوق شرکت و موجودی نزد کارپردازان)، یعنی با استفاده از وجه نقد موجود و سرمایه‌گذاری‌های جاری چند درصد از بدهی‌های جاری را می‌توانیم بپردازیم.

$$\bullet \text{ نسبت وجه نقد} = \frac{\text{وجه نقد}}{\text{دارایی های جاری}}$$

ب) نسبت‌های فعالیت

• این دسته از نسبت‌ها نشان دهنده میزان کارایی مدیریت در بهره‌برداری از دارایی‌های شرکت است. اگر دارایی‌ها گردش بیشتری داشته باشند کارایی آن نیز بالاتر است.

• ۱- گردش موجودی کالا و دوره گردش کالا: تعداد دفعاتی که موجودی کالا فروش می‌رود

$$\bullet \text{ نسبت گردش موجودی کالا} = \frac{\text{بهای تمام شده کالای فروش رفته}}{\text{متوسط موجودی کالا}}$$

$$\bullet \text{ دوره گردش کالا} = \frac{365}{\text{نسبت گردش موجودی کالا}}$$

• هر اندازه این نسبت بالاتر باشد به شرط ثبات سایر عوامل نشان دهنده کارایی بالای مدیریت است.

- ۲- نسبت گردش مطالبات و دوره وصول آن: با استفاده از این نسبت ارزیابی می‌شود که چند روز طول می‌کشد تا مطالبات شرکت گردآوری شود.

$$\bullet \text{ نسبت گردش مطالبات} = \frac{\text{متوسط فروش نسبه}}{\text{متوسط حساب دریافتنی}}$$

$$\bullet \text{ دوره وصول مطالبات} = \frac{365}{\text{نسبت گردش مطالبات}}$$

- بالا بودن این نسبت نشان دهنده ضعف مدیریت در گردآوری مطالبات مشتریان است.
- نکته: این نسبت دو مشکل اساسی دارد: ۱- عدم انتشار فروش‌های نسبه ۲- اثرات فروش‌های فصلی، که آن‌ها را با استفاده از متوسط حساب‌های دریافتنی می‌توان حل کرد

• ۳- دوره گردش عملیات: دوره عملیات یک واحد تجاری، تعداد روزهایی است که موجودی کالا و مطالبات آن به وجه نقد تبدیل می‌شود و دوره عملیات کوتاهتر برای یک شرکت مطلوب‌تر است.

دوره وصول مطالبات + دوره گردش کالا = دوره عملیات

• ۴- گردش کل دارایی: برای محاسبه آن خالص فروش را به کل دارایی تقسیم می‌کنیم

$$\bullet \text{ گردش کل دارایی} = \frac{\text{خالص فروش}}{\text{کل دارایی‌ها}}$$

• بالا بودن این نسبت نشان دهنده بهره‌برداری مناسب مدیریت از دارایی‌هاست.

ج) نسبت‌های اهرمی (بدهی)

- هدف این نسبت‌ها اندازه‌گیری توانایی‌های شرکت در پرداخت تمام بدهی‌ها و ادعای مالکان است که البته این نسبت‌ها بستگی به وضعیت اقتصادی و شرایط رقبا دارد.
- ۱- **نسبت بدهی:** این نسبت نشان می‌دهد که چند درصد از دارایی‌های شرکت از طریق بدهی‌ها تأمین مالی شده است.

$$\bullet \text{ نسبت بدهی} = \frac{\text{بدهی‌ها}}{\text{دارایی‌ها}}$$

- نکته: این نسبت مشخص کننده ساختار سرمایه شرکت است لذا آن را اهرم مالی شرکت نیز می‌نامند.

• **۲- نسبت مالکیت:** این نسبت عکس نسبت بدهی است یعنی مشخص کننده ادعای مالکان بر دارایی‌های شرکت است.

•
$$\text{نسبت مالکیت} = \frac{\text{حقوق صاحبان سهام}}{\text{دارایی‌ها}}$$

•
$$\text{نسبت بدهی} - ۱ = \text{نسبت مالکیت}$$

• بالا بودن این نسبت نشان از توانایی شرکت در برآوردن تعهدات کوتاه مدت و بلند مدت است.

- ۳- نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام (ارزش ویژه): این نسبت نشان می‌دهد که حقوق صاحبان سهام چند درصد از بدهی‌های شرکت را می‌تواند پوشش دهد.

$$\bullet \text{ نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{بدهی}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

- ۴- نسبت توان پرداخت بهره: نشان دهنده تعداد دفعاتی است که از محل سود قبل از بهره و مالیات می‌توان هزینه بهره شرکت را پرداخت کرد. این نسبت برای بررسی ریسک شرکت استفاده می‌شود.

$$\bullet \text{ توان پرداخت بهره} = \frac{\text{سود قبل از بهره و مالیات (EBIt)}}{\text{هزینه بهره}}$$

د) نسبت‌های مدیریت سرمایه در گردش

- مدیریت سرمایه در گردش، مدیریت دارایی‌های جاری و بدهی‌های جاری در جهت ارزش آفرینی است. مهمترین دلایل اهمیت سرمایه در گردش عبارتند از ۱- نقش مهمی در سودآوری شرکت دارد، ۲- بیشترین وقت مدیر صرف مدیریت آن می‌شود، ۳- در بعضی از سازمان‌ها عمده دارایی‌ها را دارایی‌های جاری تشکیل می‌دهند، ۴- بر ارزش شرکت اثرگذار است.

- **۱- نسبت خالص سرمایه در گردش:** از تفاوت و کسر بدهی‌های جاری از دارایی‌های جاری بدست می‌آید یعنی مازاد یا کمبود دارایی جاری را نسبت به بدهی جاری مشخص می‌کند.

$$\text{بدهی جاری} - \text{دارایی جاری} = \text{خالص سرمایه در گردش}$$

• ۲- نسبت وجه نقد به بدهی‌های جاری: یعنی با استفاده از وجه نقد تا چه اندازه می‌توان بدهی‌های جاری را پرداخت کرد یا چند درصد از بدهی‌های جاری از طریق وجه نقد پوشش داده می‌شود.

$$\bullet \text{ نسبت وجه نقد به بدهی جاری} = \frac{\text{وجه نقد}}{\text{بدهی‌ها جاری}}$$

• وجه نقد استعاره از کل دارایی‌هایی است که نقدینگی بالایی دارد مثل سرمایه‌گذاری در سهام، اوراق مشارکت و صندوق موجودی بانک‌ها.

- ۳- نسبت وجه نقد به دارایی‌های جاری: این نسبت نشان می‌دهد که چه میزان یا چند درصد از دارایی جاری را وجه نقد تشکیل می‌دهد یا به عبارتی سیاست سرمایه در گردش شرکت را در دارایی جاری نشان می‌دهد.

$$\bullet \text{ نسبت وجه نقد به دارایی‌های جاری} = \frac{\text{وجه نقد}}{\text{دارایی‌ها جاری}}$$

- اگر اندازه این نسبت بالا باشد سیاست مدیریت سرمایه در گردش شرکت در حوزه مدیریت دارایی محافظه کارانه است.

تمرین

• اطلاعات زیر از شرکت فرضی صدرا در دست است:

800,000,000	کل دارایی	1,000,000,000	فروش
300,000,000	دارایی جاری	150,000,000	سود قبل از بهره و مالیات
200,000,000	بدهی جاری	30,000,000	هزینه بهره
500,000,000	کل بدهی	20 %	نرخ مالیات

• با توجه به اطلاعات فوق بدست آورید: (۱) نسبت جاری (۲) نسبت گردش دارایی‌ها (۳) نسبت بدهی (۴) توان پرداخت بهره (۵) خالص سرمایه در گردش (۶) نسبت مالکیت؟